

valgene vilde give et meget stort Antal Mindretalsvalg, og dernæst, at Partierne vel vilde blive tilnærmelsesvis repræsenteret efter deres Styrke i Landet, men at nogle Partier ved Kredsvalgene kunde blive overrepræsenteret, og endelig, at trods et stort Stemmetal paa en Egn vilde et Parti helt kunne komme til at savne Repræsentation paa denne Egn, fordi det ved Kredsvalgene andet Sted i Landet havde faaet et tilstrækkeligt eller et mere end tilstrækkeligt Antal Mandater. Den ærede Ordfører fastslog derfor, at man kun er blevet enig med megen Resignation fra forskellige Sider og jo ogsaa „med den Tanke, at skulde den nye Valglov vise sig at være behæftet med store Mangler, og skulde der blive megen Misfornøjelse med den, kan den forandres.“ Ved anden Behandling beskæftigede man sig i øvrigt, som naturligt, mest med de tekniske Enkeltheder i Lovforslaget. Ved tredie Behandling vendte man tilbage til Spørgsmaalet om, hvad denne Valglov betød, og hvorledes man stillede sig til den. Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Piper), der var Ordfører for det konservative Folkeparti, udtalte som sin Anskuelse, at Valglovsforslaget vel frembød væsentlige Fordele fremfor tidligere Forslag, idet det var det bedste af de Forslag, som det havde været muligt at faa Tilslutning til hos de andre Partier. Men han fortsatte derefter: „Jeg vil da nærmest betragte denne Valglov, som nu vedtages, som et Forsøg, der gøres, et Forsøg paa, om denne Valglov vil være i Stand til at føre Grundlovens § 32 ud i Livet. Jeg for mit Vedkommende tror ikke, at Forsøget vil falde heldigt ud. Jeg tror, at man allerede nu, hvis man havde givet Tilslutning dertil fra andre Sider, vilde være kommet til en Valgmaade, der vilde vise sig mere retfærdig og mere stemmende med Grundlovens § 32, men vi har jo ikke kunnet naa længere denne Gang. Vi maa da gøre Forsøget; men vi fra vor Side vil forbeholde os, at vi, hvis Forsøget ikke falder heldigt ud, vil have Ret til at arbejde for en ny og bedre Valglov.“ Heri gav Ordføreren for Udvalget, tillige Ordføreren for Venstre, ham Medhold. Han sagde, at alle Partier maatte være enige i denne sidste Bemærkning, og fortsatte, idet han omtalte nogle Udtalelser af mig: „Jeg opfattede den højtærede Minister saaledes, at han venter, at Forsøget skal falde godt ud. Jeg er nærmest tilbøjelig til ligesom den ærede sidste Taler“ — nemlig den konservative Ordfører — „at mene, at det vil vise sig, at Forsøget ikke giver noget tilfredsstillende Resultat. Men fra alle Sider har man jo forbeholdt sig

— og det er ogsaa kommet stærkt frem i Betænkningen — at foretage Ændringer dersom man kommer til et Resultat, som ikke er tilfredsstillende.“ Endelig konkluderede den ærede Ordfører — og det var de sidste Udtalelser, der faldt paa Tingets Vegne — med følgende Sætning: „Jeg anbefaler at stemme for Forslaget, da man ikke har kunnet enes om noget bedre. Jeg kunde godt have ønsket, at det var noget bedre, og naar jeg anbefaler at stemme for Lovforslaget, er det i Forventning om, at hvis Manglerne skulde vise sig store, vil man fra alle Sider hjælpes ad med at faa en Valglov, der bedre tilfredsstiller den Forskrift, som vi er blevet enige om at give i Grundlovens § 32.“ Disse forskellige Udtalelser gav jeg min Tilslutning, dog saa jeg, som ærede Medlemmer vil erindre, mere optimistisk paa Valglovens Mulighed for at give et tilfredsstillende Resultat og hævdede, at jeg troede, at den vilde give et godt Resultat, og at det i alt Fald, naar Valget forelaa, vilde være ret let at paa-vise, hvor Manglerne var, og finde Veje til deres Afhjælpning indenfor Systemet.

Efter at Valget i 1918 havde været afholdt, var det da naturligt at undersøge, hvorledes Systemet havde virket, thi alle Partier havde været enige om at betragte det som et Forsøg, et Forsøg, hvis Resultat altsaa maatte prøves. Nu skal jeg ikke komme dybt ind paa den Redegørelse, der er forelagt sammen med Lovforslaget, idet jeg forudsætter, at ærede Medlemmer, som følger denne Sag med Interesse, kender den. Jeg skal blot ganske kort pege paa, at det viste sig, at for Hovedgrupperingen af Vælgernes Vedkommende her i Landet, de to store Hovedgrupperinger, gav Resultatet af Folketingsvalget et rigtigt Billede; indenfor de forskellige Grupperinger var der imidlertid ret betydelige Afvigelser fra det rigtige. Venstre fik 4 Mandater mere, end det skulde have efter de afgivne Stemmer; de Konservative 4 for lidt, indenfor den anden Gruppering fik de Radikale 2 for meget, Socialdemokraterne 2 for lidt. Dette var dog forholdsvis smaa Afvigelser, navnlig da Hovedbilledet var rigtigt. En nærmere Undersøgelse af Valget viste imidlertid, at det rigtige Hovedresultat kun skyldtes den Omstændighed, at der indenfor den ene Gruppering, mellem Radikale og Socialdemokrater, havde været en delvis Valgalliance, der havde ophævet det Forhold, som Venstre havde peget paa, at Valgloven vilde gøre det muligt for et enkelt Parti at faa flere Stemmer ved Kredsvalgene, end det havde Krav paa efter det